

מדוע הם טובעים?

כארבעה אחוזים מכלל הטביעות הם מקרים שאין לאיש שליטה עליהם, כגון: שבץ לב או התקפת כליות, האוחזים בשחיין בהיותו במים.

מה עליך לעשות כשהינך חש שאתה טובע?

קודם כל לא לאבד את העשתונות, אם אתה מרגיש שנכנסת לתוך זרימה תתמימית, הפסק לחתור, חסוך כוחותיך ותן לזרם לסחוף אותך חזרה. אחר כך פנה ימינה או שמאלה, וחזור לחוף מכיוון אחר.

יש מיקרי טביעה שאין למנועם. אולם את רובם המכריע של המיקרים ניתן היה למנוע — אילו היה לציבור המתרחץ ציוד לפחות מושג קלוש ביותר על גורמי האסונות וצורות ההצלה. בעמוד זה מוגש "העולם הזה" תשובות על השאלות העיקריות, כפי שנוסחו בעזרת המציל הוותיק, שמאי ("טופסי") קונציפולסקי:

איפה טובעים?

99 אחוז ממיקרי הטביעה מתרחצים במקום בו אין פיקוח מצילים. כל מיקרי הטביעה מתרחשים במרחק של לא יותר מ-150 מטר מהחוף.

במשך שנים עשר החודשים של השנה שעברה, ארעו לאורך חופי הארץ 46 מיקרי טביעה. השנה, במשך שבוע חודשים בלבד, נרשמו בתיקי המשטרה בדיוק אותו מספר טביעות — 46. במחלקת המ.מ. (מיתות משונות) שבמטה הארצי, נרשמה הסטטיסטיקה האכזרית כלהלן: תל-איבי והסכיבה — 12 טבועים; נגב — 8; רחובות 2; פתח תקוה ונתניה — 6; חיפה — 6; חדרה — 1; עכו — 6; כנרת — 5.

מי טובע?

שחיינים טובים אינם טובעים ואותם שאינם יודעים לשחות אינם טובעים. טובעים שחיינים בינוניים וגרועים. לאלה חסרות התכונות המאפיינות שחיין טוב, כגון: הערכה נכונה של כוחותיו, הכרת תנאי הים וכו'.

מהי טביעה?

הטביעות מרובות בחודשים יולי ואוגוסט. זהו הזמן בו מפשירים שלגי ההרים באפריקה ומימיהם נשפכים לגילוס העולה על גדותיו. כתוצאה מכך סוער הים. זו בדיק העונה בה דחקא מספר המתרחצים הוא רב ביותר.

מהם גורמי הטביעה?

הגורם העיקרי הוא כניסה לזרם תתמימי. לאורך חופי הארץ, במרחק של כמה עד מאה וחמישים מטר בערך, קיימת שרשרת שלעים תתמימית. הגלים, המתנפצים אל החוף, חוזרים אל תוך הים, ובקפס את הסלעים הם יוצרים זרמים הנעים בכוח בתוך ערוצים. מעל פני המים כמעט ואי אפשר לאדם בלתי מנוסה להכיר בזרימה. הוא מרגיש בה רק שעה שהוא ניקלע לתוכה, ומבחין שאף-על-פי שהוא חותר במרץ לכיוון החוף, אין הוא מתקדם במאומה.

כך מתחילה הטביעה. השוחה מאבד איטט את כוחותיו ויחד עם זאת גם את עשתונותו. הוא מתחיל לבלוע מים, וסופו שהוא צולל וטובע.

צורה פחות שכיחה של טביעה, אם כי גם היא מתרחשת לעיתים מוזמנות, היא הטביעה ההמונית. אנשים המבחינים בטובע, מנסים להגיע אליו בכוחות עצמם, ולבסוף מוצאים עצמם בסכנת טביעה. כאשר מגיע המציל, המבחין אף הוא בטביעה משטח הפיקוח, קופצים על החסקה שלו כל אותם שחשו לעזרת הטובע ועליו לבוזז זמן יקר כדי להביאם לחוף. לרוב, עד שהוא חוזר, כבר צולל הטובע מתחת לפני המים.

סכנת טביעה קיימת גם בימי חמסיני, כשהים חלק ומפתה אפילו שחיינים מתחילים לנסות כוחם בשחייה למרחקים. אותם שחיינים מרוצים מתחילה מן העובדה כי הם מתקדמים במהירות ללב ים. הם לא יודעים כי באותו הזמן הם נעזרים ברוח מזרחית, אותה רוח המונעת מהם אחר כך לחזור לכיוון החוף.

מערבולות המסתובבות כחרוט ומושכות את הנקלע לתוכן פניהם, כמעט ואינן נמצא בחופי הארץ. אם הן מתרחשות, הרי זה במרחק רב מהחוף ומסכנות במיוחד רק מרחיקי-שחותר. מערבולות מסוג זה נמצאות לפעמים מול חופי הכרמל. הרוחות הבאות מכיוון הים מתנגשות עם הרוחות הפורצות מן הגיאיות שבין הרכסים, גורמות לתנועה סיבובית במים.

מותו של הסיד
בידי אנשי העזרה הראשונה נישא הטובע כתריאל שוארץ מכפר חב"ז, אשר טבע בימה של תל-ברוך לאחר שאחז אותו השבץ. מקרי שבץ, התקפות כליות, התכווצויות שרירים וכו' מהווים כארבעה אחוזים ממקרי הטביעה. אלה הם מקרים שאין לאיש שליטה עליהם, אינם נובעים מהזנחה או מרשלנות.

שחיינים רבים ניסו לחתור בכל כוחותיהם נגד הזרם ורק כאשר התעייפו, לא הרגישו כיצד הזרם עצמו הוציאם מתחומו ושוב יכלו לחזור לחוף.

במיקרה של כניסה למערבולת מסתובבת, יש לצלול מטה ולצאת דרך קודקודה או הדופן שלה.

מה עליך לעשות כאשר אתה רואה טובע?

במקום שיש מציל: הועק את המציל. אם אתה נמצא במים, נסה לעשות זאת באמצעות האנשים סביבך. אל תעורר פאניקה ובשום אופן אל תארגן פלוגת-הצלה פרטית. בחוף שיהן בו מציל: אם סוכת ההצלה אינה רחוקה, רץ וקרא למציל. במקרה שאינך שחיין טוב. באם יש ברשותך חבל, תן למישהו להתחיקו בחוף ושהה אל כיוון הטובע.

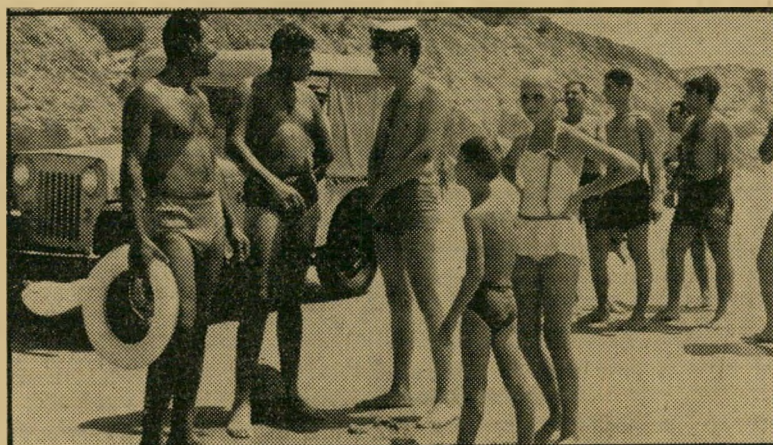
80 מציליים!) למצילים יש לשלם שכר מתאים, שיפטור אותם מן הצורך להרויח כסף בהשכרת חסקות וכדומה (כיום מקבל מציל 1.58 ל"י לשעה).

● הרשות תכין הצעת-הוק להסדר כל ענייני ההצלה, כולל סמכויות-שיטור מפורטות למציל, הזכות לעצור עבריינים ול- השתמש בכוח בשעת-הצורך. (סמכות כזאת יש, למשל, לקונדוקטורים ברכבת).
● זהו התנאי הראשוני לפיקוח יעיל על מתרחצים. טוען המציל "טופסי", בעל שלושים שנות ותק. "אומנם קיים בחוק הפלילי סעיף המתיר לאדם להשתמש בכוח סביר נגד אדם שני כדי להצילו מסכנה, אך המשטרה לא מכירה בכך בשעה שאנחנו מנסים למנוע אדם מלטבוע. לגביהם זוהי תקיפה פשוטה."

● הרשות תדאג למערכת-הסברה יעילה, שתדיר לתודעת האזרחים את כללי הזהיירות היסודיים, תסביר להם את הסכנות הצפויות וכו', כמו המועצה למניעת תאונות, היא שתמש לצורך זה בבית-הספר, בדריה, בעתונות וכדומה.

● הרשות תדאג לתיאום כל המוסדות הנוגעים בדבר, כגון המישטרה, שתחת לעסוק במיבצע-הראוה, תוריד את שוטריה אל חוף-הים עצמו, בו יוכלו להפעיל את סמכויותיהם לשם שמירת הבטיחות והסדר הציבורי.

של מצילים, לא רק לאוכלוסייה הנוכחית, אלא גם לאוכלוסייה הצפויה בשנים ה- קרובות. (כיום יש בכל הארץ, בסך-הכל,

מיבצע הראוה
אמצעי שנתגלה כ"מיבצע ראוה" חסר תועלת, נוסה על-ידי עיריית הרצליה. גיפ נושא שלט "הרצחה אסורה", עבר לאורך החופים שללא השגחה, הנמצאים בשטח שיפוט העירייה, ונהגו הוציא את המתרחצים מן המים. כשהתרחק הגיפ מספר מטרים, חזרו המתרחצים לים, המשיכו ברחצה כאילו לא אירע דבר.

עתיקה ועד תל-ברוך — 16 מצילים! ברור לגמרי כי שום רשות מקומית אינה יכולה לארגן באופן יסודי את הרחצה של שני מיליון תושבי ישראל — כשם ששום מועצה מקומית אינה יכולה לפתור את בעיית תאונות-הדרכים.

על כן מוציע בזה "העולם הזה":

● להקים רשות ארצית לענייני הרחצה וההצלה, שתתייחס אל כל החוף של מדינת ישראל כאל יחידה אחת.

● רשות זו תקדיש את עיקר מחשבתה להיכונן הרחצה של כל אורחי ישראל, הנוכחית והעתידה, על-ידי פתיחת עשרות חופים חדשים, עם כבישי-גישה נוחים, במקומות בהם אין סכנה לרחצה, כדי להסיח את ההמונים מן החופים המסוכנים.

● רשות זו תארגן את מערכת-ההצלה בצורה ארצית, תפעיל אמצעי-ההצלה חדשים, המתאימים לשטחים נרחבים (כגון: רשת אלחוט בין המצילים, נקודות-תצפית גבוהות).

● לדוגמה: אם תגלה סירת-מנוע טובע במקום בו אין מציל, היא תעלה אותו לטי-רה (או תזרוק לו נגלל הצלה הקשור ל"סידה), תביא אותו מול המציל הקרוב ביותר הקשור עמה באלחוט, אשר יצא לקראתם בחסקה שלו כדי להביא את הטובע לחוף.